

Příloha 7: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Právnická fakulta MU

Habilitační obor Trestní právo

Uchazeč **JUDr. Filip Ščerba, Ph.D.**

Pracoviště Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta

Habilitační práce Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě

Oponent JUDr. Jana Zezulová, Ph.D.

Pracoviště Nejvyšší státní zastupitelství

Oponentský posudek na habilitační práci JUDr. Filipa Ščerby, Ph.D. na téma „Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě“

Na základě rozhodnutí předsedy habilitační ze dne 11. 11. 2014 jsem byla ustanovena oponentkou habilitační práce JUDr. Filipa Ščerby, Ph.D. „Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě“. K oponentuře mi byla předložena habilitační práce v rozsahu 464 stran (2. vydání monografie „Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě“).

K habilitační práci **JUDr. Filipa Ščerby, Ph.D.**, uvádím následující.

Téma habilitační práce lze považovat za stále **aktuální**. Včetně úvodu a závěru se práce člení do 13 kapitol, které se věnují vymezení a systému alternativních opatření, odklonu v trestním řízení v podobě podmíněného zastavení trestního stíhání a narovnání, odklonům ve zkráceném přípravném řízení, aplikaci odklonů v řízení ve věcech mladistvých, komparaci se zahraničními právními úpravami (Slovenská republika a Rakousko), probací, jednotlivými alternativami k potrestání, postavením a činnostmi Probační a mediační služby. Na konci následuje shrnutí zkoumané problematiky a návrhy de lege ferenda, kde jsou zmíněny náměty na legislativní změny. Práce je vhodně doplněna o analýzu statistických údajů o využívání alternativním opatření.

Struktura práce je optimální a plně vystihuje potřeby daného tématu.

Autor v rámci úvodu uvádí, že hlavní pozornost soustředí na analýzu a následné hodnocení české právní úpravy alternativ k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Zaměření na aktuální českou úpravu alternativních opatření má podle jeho názoru své opodstatnění zejména v souvislosti se zásadním krokem, ke kterému došlo s rekodifikací trestního práva hmotného.

Práce si tedy klade za cíl identifikovat důležité interpretační a aplikační problémy související s právní úpravou alternativ k uvěznění a podat doporučení jejich řešení de lege ferenda. Autor zaměřuje pozornost i na teoretické otázky související s problematikou alternativních opatření (např. vymezení pojmu odklon v trestním řízení, probace).

Komparace se zahraničními úpravami je zpracována rovněž erudovaně. Výběr států je možno pokládat za optimální (primárně bylo vybráno trestní právo slovenské a trestní právo

rakouské).

Nedílnou součástí práce je část věnující se činnosti Probační a mediační služby České republiky. Přínosem práce je bezesporu i část podávající přehled některých důležitých statistických údajů o využívání jednotlivých druhů alternativních opatření v praxi.

Návrhy de lege ferenda ve vztahu k řešenému tématu v práci je možno pokládat za náležitě odůvodněné.

Konstatuji, že vytčený cíl práce byl ve stanoveném rozsahu splněn. Téma bylo vhodně zvoleno a výsledky práce přispěly k obohacení české vědy trestního práva. Z věcného hlediska nemám k práci závažnějších připomínek.

Práce je vybavena obsahem, seznamem zkratk, přehledem použitých zdrojů, které se člení na monografie a další publikace a články a příspěvky ve sbornících. Poznámkový aparát lze považovat za dostatečný, navíc je třeba ocenit vytvoření věcného rejstříku, který pomůže k rychlejší a snadnější orientaci čtenáře v textu.

V práci jsem nenalezla žádné závažnější formální pochybení. Z **formálního** hlediska je práce zpracována dobře.

Celkově konstatuji, že habilitační práce JUDr. Filipa Ščerby, Ph.D., má vysokou odbornou úroveň, a to jak po stránce obsahové, tak formální. Autor prokázal potřebnou odbornou erudici a schopnost prezentovat čtenářům zvolenou materii přehledným a srozumitelným způsobem. Oponovaná práce je nepochybně výsledkem tvůrčí vědecké práce. Oponovaná práce splňuje všechny předpoklady pro kvalifikační práce tohoto druhu.

O zájmu odborné veřejnosti, které vzbuzuje zpracované téma, svědčí fakt, že habilitační práce byla vydána tiskem (Ščerba, Filip: Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, 464 s., ISBN 978-80-87576-93-9).

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

- 1. Důvody, které autora vedou k návrhu zrušit institut odstoupení od trestního stíhání v řízení proti mladistvým, popř. možná modifikace tohoto institutu.**
- 2. Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2013 konstatuje zanedbatelné množství případů, které byly vyřízeny ve vyšetřování narovnáním. Pokles byl také zaznamenán i u vyřízení věci prostřednictvím institutu podmíněného zastavení trestního stíhání. Jaké mohou být podle názoru autora hlavní příčiny, které limitují používání odklonů v přípravném řízení (např. materiální podmínky – ochota či reálná možnost obviněného či podezřelého hradit jím způsobenou škodu, časová náročnost odklonů v přípravném řízení a kolize se zásadou rychlosti řízení, stále širší využívání zkráceného přípravného řízení zejména ve věcech mládeže, popř. jiné) a možnosti jejich řešení.**

Z á v ě r

Habilitační práce JUDr. Filipa Ščerby, Ph.D. „Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě“ *splňuje* požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Trestní právo.

Doporučuji, aby byla habilitační práce uchazeče připuštěna k obhajobě před vědeckou radou Právnické fakulty Masarykovy univerzity.

V Brně dne 15. dubna 2015

JUDr. Jana Zezulová, Ph.D.